

UE și noi orizonturi: EUROSAT a făcut o analiză a pieței muncii >> p.4

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

De gradul de pregătire a tinerilor va depinde calitatea vieții societății >> p.5

Igor Zubcu a fost ales în funcția de președinte al Consiliului Regional Pan-European al Confederației Internaționale a Sindicatelor

”Comunitatea sindicală internațională recunoaște rolul și meritele sindicatelor noastre în apărarea valorilor sociale

Pe 5 decembrie, în cadrul celei de-a 5-a Adunări Generale a Consiliului Regional Pan-European (PERC) al Confederației Internaționale a Sindicatelor (ITUC), care s-a desfășurat la Bruxelles (Belgia), Igor Zubcu, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), a fost ales în calitate de președinte al PERC.

Ar fi multe de spus în legătură cu vechia bună care ne-a parvenit de la Bruxelles,

însă o vom lăsa pentru ceva mai târziu, când vom analiza la rece, împreună cu președintele CNSM, semnificația și importanța acestui eveniment pentru sindicatele din Republica Moldova. Cert este faptul că activitatea eficientă și laudabilă a CNSM este bine cunoscută și apreciată de către comunitatea sindicală internațională. Această alegere va servi, cu siguranță, drept un imbold pentru activitatea în continuare și pentru obținerea unor rezultate palpabile de către sindicatele

din țara noastră. Consiliul Regional Pan-European al ITUC servește, totodată, drept o platformă importantă pentru promovarea valorilor sociale și economice, general umane pe continent. Acesta constituie, totodată, o voce de care țin seama guvernele țărilor europene, este o forță!

E pentru prima dată când un președinte al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova este ales în această funcție, CNSM fiind membră a ITUC din anul 2010.

Reamintim că Consiliul Regional Pan-European al Confederației Internaționale a Sindicatelor a fost creat în anul 2007 pentru a consolida activitatea membrilor ITUC din regiune, precum și pentru a aborda diverse probleme specifice țărilor din Europa și Asia Centrală.

Confederația Internațională a Sindicatelor întrunește în rândurile sale 331 de centre sindicale naționale din 163 de țări și regiuni, cu un total de circa 200 de milioane de membri.

Citiți „Vocea poporului”, ziarul tuturor sindicaliştilor!

Est-novel

Decizie

Rămâne cum s-a stabilit: din 2024, salariul minim va constitui 5000 de lei

Începând cu 1 ianuarie 2024, cuantumul salariului minim pe țară va constitui cinci mii lei lunar, ceea ce reprezintă o creștere de 25% față de cuantumul salariului minim pe țară stabilit pentru anul 2023. O decizie în acest sens a fost aprobată miercuri, 6 decembrie, de către Guvernul Republicii Moldova.

Acest rezultat a fost obținut urmare a insistențelor repetate ale Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova. Pe parcursul anului, sindicatele au adresat un șir de demersuri Guvernului și Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova pentru a iniția discuțiile de majorare a salariului minim.

Începând cu luna iunie a acestui an, practic, la fiecare ședință, în cadrul Comisiilor naționale pentru consultări și negocieri colective, au fost discutate diferite opțiuni de majorare a salariului minim. Sindicatele au accentuat permanent necesitatea majorării salariului în cauză, în conformitate cu prevederile Directivei Parlamentului European și a Consiliului UE privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană, care prevede că salariul minim în fiecare țară trebuie să fie de cel puțin 50% din salariul mediu. În cazul Republicii Moldova, referința de 50% din salariul mediu prognozat pentru anul 2023 – de 11700 de lei, ar rezulta într-un salariu minim de 5850 lei.

Deși salariul mediu pe economie în anul 2022 a crescut cu 15,5% față de 2021, în termeni reali, însă, acesta a fost în descreștere cu 10,3%. Chiar și pe parcursul semestrului I al anului curent, această tendință se menține, salariul mediu lunar diminuându-se cu 1,3% în sfera bugetară – cu 1,6%, iar în sectorul real al economiei, cu 1,3 la sută. Conform datelor statistice pentru septembrie 2022, circa 1/3 din salariații din economia națională au avut un

salariu sub 6000 de lei, iar 12% din angajați au primit un salariu de până la 4000 de lei, dintre care 17% au fost din sectorul bugetar.

Argumentele prezentate de CNSM

Reprezentanții CNSM au prezentat mai multe argumente în favoarea majorării salariului minim pe țară: situația socio-economică nefavorabilă din țară, urmare a nivelului înalt al inflației (de 30,2%, în anul 2022) și reducerii valorii reale a salariilor (cu 10,3% pe parcursul perioadei date), precum și pornind de la necesitatea ca salariul minim pe țară să asigure cel puțin necesitățile de bază ale salariaților și să permită realizarea dreptului la o pensie minimă pentru limită de vârstă fără a fi necesară compensarea din partea bugetului de stat a diferenței până la pensia minimă.

De asemenea, la 6 octombrie anul curent, în contextul Zilei Mondiale a Muncii Decente, CNSM a organizat o masă rotun-

dă cu genericul „Salariu minim conform standardelor europene”, la care au participat reprezentanți ai Guvernului Republicii Moldova, Confederației Naționale a Patronatului din Moldova, OIM, Confederației Naționale Sindicale „Cartel Alfa” din România, unde au fost prezentate argumente exhaustive cu privire la necesitatea majorării salariului minim în Republica Moldova.

„Salariul minim pe țară trebuie să fie conform prevederilor Directivei Parlamentului European

Totodată, pe parcursul anului 2023, conducerea CNSM a avut întrevederi și negocieri cu conducerea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, a Ministerului Finanțelor privind stabilirea unui salariu minim care să contribuie la soluționarea mai

multor probleme în domeniul salarizării și protecției socio-economice.

Potrivit notei informative la proiectul hotărârii de Guvern „Privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară pentru anul 2024”, cuantumul salariului minim pe țară, stabilit în mărime de 5000 de lei, este argumentat de necesitatea asigurării unei creșteri continue a garanțiilor minime în domeniul salarizării pentru a menține puterea de cumpărare a salariaților și a asigura un mediu concurențial echitabil la nivel regional și internațional, în ceea ce privește utilizarea forței de muncă.

Salariul minim reprezintă mărimea minimă a retribuției în lei, stabilită de către stat pentru o muncă simplă, necalificată, sub nivelul căreia patronul nu este în drept să plătească pentru norma de muncă pe lună sau pe oră, îndeplinită de angajat. Este important de precizat că menținerea cuantumului salariului minim este obligatorie pentru toți agenții economici, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare. Acest cuantum nu poate fi diminuat nici prin contractul colectiv de muncă, nici prin contractul individual de muncă.

Potrivit prevederilor Legii nr. 1432/2000 privind modul de stabilire și reexaminare a salariului minim, salariul minim pe lună, precum și salariul minim pe oră calculat pornindu-se de la norma lunară a timpului de muncă, se stabilesc prin hotărârea de Guvern, după consultarea cu Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova și cu Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova și se reexaminează cel puțin o dată pe an.

CNSM va depune în continuare toate eforturile necesare pentru negocierea și stabilirea cuantumului salariului minim pe țară în conformitate cu prevederile Directivei Parlamentului European și a Consiliului UE privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană.

Cor. VP

Progres

Studenții de la pedagogie vor primi burse mai mari

Bursele studenților din instituțiile pedagogice se vor dubla. Actul normativ a fost aprobat de Guvern și va fi aplicat retroactiv începând cu luna noiembrie, iar asta înseamnă că în zilele următoare beneficiarii vor avea pe carduri prima bursă majorată. Astfel, statul planifică să lupte cu fenomenul locurilor libere la facultățile și colegiile cu profil pedagogic.

„Dacă astăzi bursele de categoria întâi, a doua și a treia pentru primii trei ani de studii variau de la 1400 la 1100 de lei, odată cu dublarea, vor fi de la 2800 la 2200 de lei. Pentru studenții care fac patru ani, în ultimul an, bursa va ajunge la 3280 de lei pe lună”, a spus ministrul Educației și Cercetării, Dan Perciun.

Potrivit lui, decizia a fost determinată de scăderea continuă a numărului de ti-

neri care aleg să-și dedice viața educației. În anul acesta, de exemplu, din cele 1270 de burse oferite de stat, doar 400 au fost valorificate. Pentru a fi și mai convingător, statul a decis că majorarea va fi aplicată retroactiv. Adică, în decembrie, studenții și

elevii vor primi deja bursele majorate pentru luna noiembrie.

„Ne confruntăm cu un deficit de cadre didactice destul de acut în sistem. Această măsură vine să contribuie la rezolvarea problemei respective și să încurajeze cât mai

mulți tineri, inclusiv tineri buni, ca să aleagă această profesie. În paralel cu dublarea burselor, vom introduce și o medie de admitere la pedagogie, pentru că noi vrem ca cei mai buni să aleagă acest domeniu”, a adăugat Perciun.

Pentru dublarea cuantumului burselor studenților cu profil pedagogic, din bugetul de stat, anul viitor, vor fi alocate peste 34 de milioane de lei. Începând cu 2024, Ministerul Educației și Cercetării își propune o creștere anuală de 10 la sută a numărului de studenți înmatriculați în instituțiile cu profil pedagogic. Această tendință ar trebui să genereze anual cu aproximativ 500 de absolvenți mai mulți decât sunt înregistrați acum. Amintim că, în paralel, din 1 ianuarie, ministerul de resort crește și salariile profesorilor cu 15%. Nivelul majorării, însă, nemulțumește sindicatele din educație, care mizau pe o creștere de cel puțin cu 20%.

La începutul anului de studii 2023-2024, sistemul educațional înregistra un deficit de cadre didactice de peste 2300 de persoane. Mai mult, peste 50% din resursele umane din educație sunt în vârstă de peste 50 de ani.

Galina MUNTEANU

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Instruire

Tinerii sindicaliști din ramura gaze au învățat cum să gestioneze stresul

Stresul ia o amploare din ce în ce mai mare peste tot în lume, iar statisticile arată rezultate îngrijorătoare: șase din zece angajați experimentează o creștere a stresului la locul de muncă, unul din trei adulți se simte stresat în fiecare zi, iar tinerii suferă din cauza stresului mai mult decât generațiile anterioare.

„Gestionarea emoțiilor și a stresului” a fost genericul unui seminar-training organizat de Comisia de Tineret a Federației Sindicatelor din Industria Chimică și Resurse Energetice (FSCRE) în una din zilele trecute. La eveniment au participat tineri sindicaliști din diferite raioane ale Republicii Moldova. Activitatea a avut drept obiectiv conștientizarea și distingerea emoțiilor funcționale, disfuncționale și practicarea mecanismelor de gestionare a acestora; identificarea cauzelor, a simptomaticii stresului și dezvoltarea tehnicilor de atenuare a stresului.

”*Din păcate, nu avem cunoștințele necesare cum să gestionăm eficient relațiile cu cei din jur*

Potrivit lui Ștefan Popov, formator al seminarului, în prezent, în societate, tinerii, ba chiar întreaga populație, se confruntă cu diferite provocări și foarte mulți factori de stres, presiuni academice, profesionale, relații cu cei din jur și trebuie să țină piept la toate acestea.

„Însă, din păcate, nu avem cunoștințele necesare cum să gestionăm eficient aceste emoții și stresuri. Datorită presiunilor vieții cotidiene, care sunt în creștere, tinerii de astăzi sunt mai vulnerabili față de generația anterioară, cu diverse categorii de probleme: tulburări emoționale, stări

de anxietate, depresii, probleme de relație în familia sau în societate, precum și în dezvoltarea profesională. Sunt sceptici și în privința adresării la un psiholog, cum ar putea să-i ajute, dar psihologia este o ramură vastă, are foarte multe modalități dezvoltate științific, care pot să contribuie la gestionarea mai eficientă a stresului și, în general, de a ne autocunoaște, dezvoltă, de a ne valorifica resursele”, a menționat Popov.

”*Tinerii sunt cei care pun bazele activității sindicale*”

Margareta Strestian, președinta Federației, i-a salutată pe tinerii și a menționat că ei sunt cei care pun bazele activității sindicale a comisiilor de tineret în cadrul organizațiilor sindicale membre ale FSCRE.

„Tinerii sunt cei care vor pune bazele unei mișcări sindicale moderne, ale unor activități sub un format nou, sunt cei care vin cu inițiative. Tinerii de astăzi vor-

besc despre tehnologiile informaționale moderne, despre inteligența artificială. La bazele tuturor inițiativelor stau tinerii și eu vă apreciez prin faptul că veniți cu cele mai fantastice idei, care stau la bazele activității noastre”, a spus Margareta Strestian.

Sergiu Suruceanu, membrul Comisiei de Tineret din cadrul CNSM, prezent la activitate, a precizat că tinerii trebuie să fie motorul schimbării, precum și al inovației din societate.

”*Merităm să lucrăm în medii în care suntem apreciați pentru competențele noastre*

„Noi trebuie să venim cu energie și idei proaspete, necesare pentru a transforma lumea muncii în care trăim, inclusiv lumea în general. Noi, tinerii, avem nevoie de crearea unei culturi organizaționale în Re-

publica Moldova, care să promoveze egalitatea de șanse, incluziunea și respectul reciproc. Merităm să lucrăm în medii în care suntem apreciați pentru competențele noastre, indiferent de vârstă sau de experiența acumulată”, a relevat Sergiu Suruceanu.

Lilia Terentiev, președinta Comisiei de Tineret a FSCRE, a făcut un bilanț al activităților desfășurate pe parcursul anului 2023, informându-i pe participanți atât despre activitățile desfășurate în cadrul Federației, cât și despre participarea tinerilor la instruire și diverse activități, organizate de Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova. Activitatea Comisiei de Tineret a FSCRE pentru anul curent a fost apreciată cu calificativul „foarte bine”.

Tinerii sindicaliști au primit diplome de grațitudine pentru participare activă în cadrul Comisiei de Tineret a FSCRE, contribuție substanțială în promovarea valorilor sindicale, apărarea drepturilor și a intereselor tinerilor.

Galina MUNTEANU

Start

A fost lansat Concursul organizațiilor sindicale primare

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) a lansat, pe 1 decembrie curent, în cadrul campaniei „Organizația primară – energia mișcării sindicale”, Concursul organizațiilor sindicale primare.

Concursul se va desfășura în perioada decembrie 2023 – martie 2024 și are drept obiectiv evidențierea și diseminarea bunelor practici, sporirea potențialului organizațiilor sindicale primare.

Cine poate să participe?

La concurs pot participa organizații sindicale primare (în continuare, candidat) care au cel puțin un an de la fondare, membre ale centrelor sindicale național-ramurale (CSNR) care fac parte din CNSM.

Categoriile concursului

Concursul organizațiilor sindicale primare are 10 categorii: Pasiune și devotament sindical; Excelență și creativitate sindicală; Promovarea imaginii sindicatelor; Promovarea valorilor europene prin sindicat; Dialog social constructiv; Locuri de muncă sigure; Protecție juridică garantată; Proiecte și activități inedite; Incluziune sindicală; Debut sindical.

Ce conține dosarul de participare?

Dosarul de participare, completat în limba română, va conține următoarele:

- formularul de participare (conform anexei);

- scrisoarea de intenție, care va conține inclusiv informația despre acțiunile întreprinse pe parcursul ultimului an și impactul acestora;
- recomandarea CSNR;
- acte confirmative.

Atenție!

Dosarul organizației participante poate fi depus de președintele organizației sau de vicepreședinte.

Activitățile se consideră eligibile dacă sunt însoțite de documente confirmative, inclusiv imagini, link-uri către site/rețele de socializare în care sunt prezentate activitățile, alte materiale relevante.

Un candidat poate depune la cel mult

doă categorii. Candidatul poate fi desemnat câștigător doar la o singură categorie.

Termene și condiții de aplicare

Dosarul va fi expediat, în perioada 1 decembrie 2023 – 15 ianuarie 2024 secretarului Comisiei de concurs (adresa de email: elena.anton@cnsm.md).

Rezultatele concursului vor fi anunțate la Gala de premiere a organizațiilor sindicale primare (28 martie 2024).

Pentru a afla mai multe detalii despre Concursul organizațiilor sindicale primare, accesați Regulamentul pe link-ul alăturat: <http://sindicat.md/concurs-osp/>

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 4

Forum

Uniunea Europeană și noi orizonturi: EUROSAT a făcut o analiză a pieței muncii

Pe 28 noiembrie 2023, pentru prima dată în Republica Moldova, a avut loc Forumul EUROSAT cu genericul „Uniunea Europeană și noi orizonturi”. Această întrunire a fost organizată de organizația neguvernamentală Centrul de Expertiză Europeană „Europuls” din România, fiind dedicată integrării Republicii Moldova în UE. Obiectivul întrunirii a fost consolidarea unui spațiu public european în țara noastră, fiind organizate dezbateri, sesiuni de workshop și conferințe de nivel înalt.

Participanții la eveniment s-au referit la progresul înregistrat de Republica Moldova, la peste un an de la primirea statutului de țară-candidat pentru aderarea la UE, nivelul de îndeplinire a celor nouă recomandări ale Comisiei Europene, perspectivele deschiderii negocierilor de aderare, cooperarea regională cu statele membre în perspectiva aderării Republicii Moldova la UE etc.

Din partea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) la această întrunire a fost prezent Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM. Dumnealui a participat la al patrulea panel de discuții din cadrul forumului, la tematica „Noile generații din Republica Moldova: brain drain sau brain gain?”. În cadrul acestui panel subiectele cheie pentru discuție au fost: Viitorul muncii și politici sociale; Crearea agenției Erasmus+ în Moldova; Combaterea fenomenului brain drain; Educație de calitate și formare de competențe; Parteneriate intergeneraționale și intersectoriale.

În alocuțiunea sa, Sergiu Sainciuc a abordat mai multe subiecte vizând situația pe piața forței de muncă și, nemijlocit, viziunea sindicatelor pentru depășirea problemelor existente.

Precum a menționat domnia sa, calitatea forței de muncă creează dezechilibre pe piața muncii. Se discută despre necorespondența cererii și ofertei pe piața muncii, deficitul de forță de muncă ș. a. Totodată, este foarte redusă rata de ocupare – doar circa 40 la sută din cetățenii apti de muncă sunt ocupați în economia țării.

În același timp, numărul populației inactive este de peste 1 mln. 120 de mii de persoane. Din acest număr, circa 400 de mii sunt apti de muncă și urmează a fi motivați să se integreze pe piața muncii. În această categorie de populație, cea mai mare pondere o au tinerii NEET, care variază între 25-30%.

De asemenea, continuă să fie o problemă majoră ocuparea informală. Ponderea persoanelor care au un loc de muncă informal ajunge până la 30 la sută din totalul persoanelor ocupate.

Circa 63,5% dintre șomerii înregistrați nu dețin o calificare profesională și au doar un nivel de instruire primar/gimnazial/liceal.

Se menține motivarea inadecvată a salariaților – circa 33% dintre salariați în anul 2022 aveau salariul sub 5000 de lei.

Continuă tendințele de migrație a populației – tinerii sunt tot mai predispuși

să meargă la studii și, ulterior, la muncă peste hotare.

Sindicatelor consideră că trebuie să existe o abordare complexă a importului forței de muncă din străinătate. Trebuie să ținem cont de impactul liberalizării importului forței de muncă asupra sistemului de sănătate, sistemului educațional, abordarea culturală etc.

Totodată, un element esențial în pregătirea cadrelor la cerințele pieței muncii îl joacă sistemul educațional. Astfel, curriculumele de învățare trebuie permanent racordate la schimbările tehnologice și la cerințele angajatorilor.

Sergiu Sainciuc a menționat că la etapa actuală este primordială asigurarea unor garanții mai înalte pentru veniturile salariale, fapt ce ar asigura o mai bună motivare a muncii. Este de notat faptul că sindicatele au putut obține majorarea salariului minim începând cu ianuarie anul 2024 până la 5000 de lei.

Pe lângă evenimentul de la Chișinău, forumul EUROSAT 2023 s-au mai desfășurat în perioada 27-30 noiembrie și în orașele Ungheni, Ceadăr-Lunga și Bălți.

Sergiu IURCU, consilier superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM

Seminar

Sindicaliștii din „SindLUCAS” au beneficiat de instruire în domeniul legislației

În perioada, 6-7 decembrie, peste 25 de lideri ai organizațiilor sindicale primare, teritoriale din componența Federației Sindicale a Lucrătorilor din Comerț, Alimentația Publică, Cooperarea de Consum, Servicii, Restaurante și Hoteluri (SindLUCAS) au beneficiat de instruire privind modificările recente operate la legislația muncii, organizarea activității organizațiilor sindicale, managementul sindical.

La deschiderea seminarului, Diana Romanciu, președintele Federației Sindicale „SindLUCAS”, a ținut să menționeze importanța temelor abordate în scopul menținerii nivelului de informare și împrăștiere a cunoștințelor liderilor sindicali. Ea a adus mulțumiri Organizației sindicale internaționale a angajaților din ramura alimentară și tutungerie, agricultură, restaurante și hoteluri, alimentația publică și ramuri conexe (IUF) și Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova pentru susținere și colaborare fructuoasă cu Federația Sindicală „SindLUCAS”.

Participanții la seminar l-au avut în calitate de formator internațional pe Dmitro Stepaniuk, coordonator al IUF, care a vorbit despre rolul și activitatea acestei entități,

despre experiența de purtare a negocierilor de către organizațiile sindicale din regiune și despre ampla activitate practică vizând realizarea dreptului de organizare în sindicate.

De asemenea, în cadrul seminarului, formatorii naționali Sergiu Morari, consilier principal al CNSM, și Sergiu Iurcu, consilier superior în cadrul Departamentului protecție social-economică al CNSM, i-au informat pe participanți despre modificările operate în cadrul legal pe parcursul anului 2023, care au vizat legislația muncii și, nemijlocit, Codul muncii, precum și legislația din domeniul protecției social-economice a salariaților.

Suplimentar, formatorii au pus în discuție ce prevederi noi ar putea fi negociate și in-

cluse în contractul colectiv de muncă, urmare a modificărilor la cadrul legal.

Un alt accent deosebit în cadrul seminarului s-a pus pe sarcinile organizațiilor sindicale primare/teritoriale, în domeniul protecției drepturilor social-economice ale membrilor de sindicat. Astfel, s-a discutat despre posibilitățile de intensificare a protecției salariaților, membri de sindicat.

Alt aspect al seminarului a vizat rolul liderului sindical în activitatea organizației sindicale primare, teritoriale. În acest context, Lilia Frant, vicepreședinte al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, a evidențiat următoarele aspecte: reglementările ce vizează activitatea organizației sin-

dicale; liderul sindical: responsabilități, drepturi și competențe; dezvoltarea competențelor de planificare și raportare a activității sindicale.

Pe parcursul seminarului, participanții au fost îndemnați la discuții privind practicile personale în domeniul activității sindicale.

Seminarul a decurs într-un format interactiv, cu schimburi de opinii și cu examinarea mai multor situații cu care se confruntă liderii de sindicat în activitatea lor.

Participanților la seminar le-a fost prezentat și distribuit „Ghidul liderului organizației sindicale primare”. Ghidul vine cu recomandări practice pentru gestiunea eficientă a organizației sindicale, relevă răspunsuri și soluții concrete la întrebările și provocările cu care se confruntă liderii organizațiilor sindicale primare în activitatea cotidiană.

Cursul a prevăzut instruirea liderilor sindicali despre promovarea imaginii sindicatelor, funcționalitatea aplicației mobile „Drepturile salariaților”, care a fost realizat de Mihai Condur, manager IT al CNSM.

Activitatea a avut loc cu sprijinul financiar al IUF, al Federației Sindicale „SindLUCAS” și cu suport din mijloacele financiare pentru activitățile de formare sindicală aprobate de CNSM pentru anul 2023.

Întrunire

„De gradul de pregătire a tinerilor va depinde calitatea vieții societății”

La final de an, membrii Comisiei de Tineret a CNSM s-au întrunit în cadrul seminarului cu genericul „Leadership și team building”. Totodată, participanții au vorbit și despre realizările înregistrate în anul 2023, perioadă în care au organizat mai multe activități pentru a consolida echipa Comisiei de Tineret, au dezvoltat capacitățile și competențele tinerilor în domeniul sindical prin campanii de informare, forumuri, seminare, conferințe, training-uri, precum și competiții sportive, comunicare prin intermediul rețelelor sociale etc. În Republica Moldova, aproape fiecare a treia persoană este tânăr și are vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani.

Despre rolul și locul organizației de tineret în cadrul sindicatelor am vorbit cu Lilia Franț, vicepreședintă a CNSM.

Lilia Franț: Organizația de tineret are o misiune foarte dificilă. Pentru că tinerii sunt în căutarea unui loc de muncă mai bun, unii dintre ei pleacă peste hotare. Pe parcursul anului, a fost schimbată de mai multe ori componența Comisiei de Tineret. De aceea, ne-am și întâlnit acum, spre final de an, ca să vedem ce s-a realizat în 2023. Cea mai mare muncă a fost depusă în vederea pregătirii tinerilor pentru piața muncii. Tot ei au fost cei care au depășit o lacună: tinerii intră pe piața muncii fără să-și cunoască drepturile în calitate de angajați. Vreau să vă zic că tot tinerii

sunt cei care au venit cu proiecte în cadrul Școlii sindicale și au prezentat abordări noi de rezolvare a problemelor clasice sindicale. De asta și credem că e necesar foarte mult de investit în acest domeniu și de continuat pregătirea acestor lideri.

Vocea Poporului: Cum sunt atrași tinerii în sindicate?

Lilia Franț: Nu e ușor, pentru că ei cunosc puține lucruri despre sindicate. Unii știu din familie cu ce se ocupă sindicatele, părinții fiind membri ai unor organizații

primare, și foarte puțini din mediul școlar. Deci, ei iau cunoștință de sindicate abia când intră pe piața muncii. Studenții primesc unele informații, dar foarte vagi. Și atunci această sarcină de pregătire revine liderului organizației sindicale primare. Și contează foarte mult cât de bine este pregătit liderul sindical și câtă pasiune depune în ceea ce face.

Vocea Poporului: Vreau să întreb și despre modernizarea sindicatelor, că acum nevoile salariaților sunt altele decât cele care au fost înainte.

Lilia Franț: Este nevoie de un suflu nou. Nu poți să vorbești despre modernizare doar de la nivel național. Trebuie să o vezi la toate nivelurile, cu o abordare constructivă. Sindicatele întotdeauna au fost conservatoare și asta le-a făcut să se mențină într-un mediu nu prea favorabil. Dar, totodată, suflul nou care poate fi introdus în acest sistem rezidă în coeziunea dintre experiență și nouitatea, modernizarea cu care vin tinerii. De asta este important astăzi să discutăm despre acele principii pe care le promovează structurile internaționale. Participarea tinerilor în structurile decizionale este un mecanism bun de care trebuie să se țină cont. Până la urmă, tinerii constituie viitorul societății și de gradul de pregătire a acestora va depinde calitatea vieții întregii societăți.

Dezvoltare

Va fi creată o rețea de școli moderne din banii oferiți de Banca Mondială și UE

Ministerul Educației și Cercetării va crea o rețea de școli moderne din banii oferiți de Banca Mondială și Uniunea Europeană. Va fi câte o școală de acest fel în toate cele 32 de raioane ale Republicii Moldova. Copiii din sate le va fi asigurat transportul, iar părinții vor primi o alocație de 50 de euro pe lună timp de doi ani.

Ministerul susține că în localitățile foarte mici, în școlile mici calitatea educației lasă de dorit. Astfel, Ministerul Educației și Cercetării își propune să creeze o rețea de școli model, bine echipate cu toate cele necesare, cu terenuri de sport, cu echipamente digitale, astfel încât copiii să aibă acces la instituții de învățământ unde sunt profesori, se face carte și care le oferă o perspectivă pe viitor. De asemenea, ministrul Dan Perciun a mai precizat că celelalte școli din raioane nu vor fi închise, fiindcă doar consiliile raionale care le gestionează pot lua astfel de decizii.

„La momentul de față avem resurse pentru 10 asemenea instituții de învățământ dintr-un proiect al Băncii Mondiale, plus din anumite resurse puse la dispoziție de UE. Mai căutăm resurse pentru încă 25 de instituții, sunt necesare în jur de 50 de milioane de euro”, a adăugat ministrul.

Ghenadie Donos: Școala trebuie ajustată la cerințele europene

„Optimizarea rețelei școlare nu ar oferi doar condiții mai bune de studii, ci și surse suplimentare pentru majorări salariale”, a declarat Ghenadie Donos, președintele Federației Sindicale a Educației și Științei (FSES), în cadrul emisiunii „Puncte de reflecție” de la postul TV Vocea Basarabiei.

„Școala are un viitor incert și, dacă rețeaua școlară ar funcționa la maximum și ar fi ajustată conform cerințelor unei reforme din învățământ într-o țară care tinde să fie europeană, atunci lucrul acesta ar genera niște mijloace financiare care ar putea fi orientate spre dezvoltarea școlilor de circumscripție, a școlilor centre pentru mai multe comune. Din păcate, se opune rezistență din partea părinților, a polițienilor din opoziție, care spun că asta este o distrugere a satelor. Nu aș fi atât de categoric în această privință”, a menționat liderul sindical.

În același timp, Ghenadie Donos afirmă că în localitățile mici ar trebui menținute școlile primare și grădinițele. „Într-un sat, o școală primară ar trebui să fie păstrată în

mod obligatoriu, să avem formula școala primară-grădiniță. Dacă avem 10-20 de copii într-o școală-grădiniță, e un număr care ar putea fi menținut, doar că pentru economia națională, desigur, sunt cheltuieli mari. Nu contează câți copii învață într-o școală, 100 sau 200, căldura trebuie plătită, costurile pentru asemenea școli sunt mult mai mari”, a afirmat acesta.

Părinții însă își doresc ca copiii lor să frecventeze o școală mai aproape de casă. „Confortul psihologic, confortul pe care îl au copiii la școala din localitate dictează condițiile. Dacă avem resurse pentru a păstra aceste școli mici sau școli primare-

grădinițe, e bine. Când e vorba de școlii gimnaziilor și școli cu clase gimnaziale și liceale, cifra elevilor trebuie să fie mai mare. Într-un raion e suficient să fie un liceu cu predare în limba rusă și unul cu predare în română, dar să fie liceu clasic. Sunt părinți care insistă ca elevii să învețe în limba rusă și aceștia nu pot fi ignorați. Să nu uităm că minoritățile naționale de la noi vorbesc limba rusă, nu ucraineană sau găgăuză”, a relevat Ghenadie Donos.

În total, în Republica Moldova activează 1203 instituții de învățământ general.

Pagină realizată de Natalia HADĂRCĂ

»CONSULTAȚII

6

Economistul

Calcularea pensiei de urmaș și cine pot fi beneficiarii

Cum se calculează și cine beneficiază de pensia de urmaș? Se efectuează rețineri din pensia de urmaș stabilită părintelui pentru copii?

Galina, Federația „Moldsindcoopcomerț”,
Antonina, Federația Sindicatelor Lucrătorilor
din Industria Ușoară

Ana MOLDOVANU,
consilier superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

Conform art. 24 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, pensia de urmaș se acordă dacă persoana decedată beneficia de pensie pentru limită de vârstă sau de pensie de dizabilitate ori îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii de dizabilitate prevăzute de prezenta lege.

Pensia de urmaș se stabilește în cazul în care întreținătorul, decedat în urma unei boli generale, a realizat un stagiul de cotizare care i-ar fi acordat dreptul la stabilirea pensiei de dizabilitate, după cum urmează:

vârsta la data constatării dizabilității și stagiul de cotizare

până la 23 de ani	2 ani
23-29 de ani	4 ani
29-33 de ani	7 ani
33-37 de ani	10 ani
37-41 de ani	13 ani
peste 41 de ani	15 ani

Pensia de urmaș se acordă indiferent de durata stagiului de cotizare în cazul în care decesul întreținătorului a survenit în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale.

Persoanele care au dreptul la pensie de urmaș:

1) **copiii** până la vârsta de 18 ani sau, dacă își continuă studiile în instituții de învățământ de zi (secundar, mediu de specialitate și superior), până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 23 de ani;

2) **soțul supraviețuitor** dacă, la momentul decesului întreținătorului sau pe parcursul a cinci ani după deces, a împlinit vârsta de pensionare prevăzută la art. 41 din lege sau a fost încadrat în grad sever sau accentuat de dizabilitate, a avut cel puțin 15 ani de căsătorie cu persoana decedată și nu s-a recăsătorit;

3) **soțul supraviețuitor sau tutorele (curatorul) care are în îngrijire copii** sub vârsta de trei ani a părintelui decedat, pe perioadele de neîncadrare în muncă sau de afare în

concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de trei ani.

Pensia de urmaș, stabilită copiilor, se păstrează și după înfierea lor. În caz de deces al înfietorului, copiii înfiați pot opta pentru o singură pensie: sau pentru părintele decedat, sau pentru înfietorul decedat.

Cum se calculează pensia de urmaș

Conform Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor (Hotărârea Guvernului nr. 165/2017), pensia de urmaș, în cazul în care întreținătorul era beneficiar de pensie pentru limită de vârstă sau de pensie de dizabilitate severă, se stabilește procentual din pensia pentru limită de vârstă sau din pensia de dizabilitate severă aflată în plată sau recalculată, după caz. Dacă întreținătorul nu era beneficiar de pensie pentru limită de vârstă sau era beneficiar de pensie de dizabilitate severă sau medie sau altă categorie de pensie, aceasta se stabilește procentual din pensia potențială calculată pentru dizabilitate severă.

Cuantumul pensiei de urmaș se calculează în mărime de 50% pentru fiecare urmaș, cu excepția pensiei de urmaș, acordată copiilor.

Începând cu 1 ianuarie 2020, cuantumul pensiei de urmaș în cazul copiilor până la vârsta de 18 ani sau, dacă își continuă studiile în instituții de învățământ de zi (secundar, mediu de specialitate și superior), până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 23 de ani, se calculează în mărime de 75% pentru fiecare urmaș (anterior 50%), dar nu mai puțin decât cuantumul alocației sociale pentru pierderea întreținătorului.

Pensiile de urmaș stabilite până la 1 ianuarie 2020 copiilor se reexaminează, stabilindu-se 75% pentru fiecare urmaș.

Pensia potențială de dizabilitate severă se calculează conform formulei prevăzute în Regulament:

$$P = 0,42 \times V_{av} + \frac{T_i}{T_{max}} \times V_{av} \times 0,1$$

unde:

P este cuantumul pensiei calculate;

„0,42” – partea pensiei calculate din venitul mediu lunar asigurat valorizat, în funcție de gradul de dizabilitate;

V_{av} – venitul mediu lunar asigurat valorizat, dar care nu poate fi mai mare decât mărimea dublă a salariului mediu pe țară pe anul precedent anului stabilirii pensiei;

T_i – stagiul total de cotizare realizat;

T_{max} – stagiul de cotizare maxim potențial de la vârsta de 18 ani până la vârstele de pensionare stabilite la art. 41 din lege, dar nu mai mare de 40 de ani.

În cazul în care, la data decesului, întreținătorul era beneficiar de pensie de dizabilitate accentuată sau medie stabilită până la 1 aprilie 2017, pensia potențială calculată pentru dizabilitate severă se determină din venitul mediu lunar asigurat luat în considerare la stabilirea inițială a pensiei, în modul indicat la punctul 18 din prezentul Regulament.

Cuantumul pensiei de urmaș, în cazul copiilor rămași fără ocrotirea părintească în urma decesului ambilor părinți, reprezintă însumarea drepturilor de urmaș calculate pentru fiecare părinte.

Plata pensiei de urmaș

Pensia de urmaș se acordă copiilor până la vârsta de 18 ani sau, dacă își continuă studiile în instituții de învățământ de zi (secundar, mediu de specialitate și superior), până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 23 de ani, inclusiv celor aflați la întreținerea deplină a statului, se plătește integral.

Soțului supraviețuitor sau tutorelui (curatorului) care are în îngrijire copii sub vârsta de trei ani ai întreținătorului decedat, pe perioadele de neîncadrare în muncă sau de afare în concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de trei ani, pensia de urmaș se plătește numai în cazul în care nu realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat.

Soțului supraviețuitor dacă, la momentul decesului întreținătorului sau pe parcursul a cinci ani după deces, a împlinit vârsta de pensionare prevăzută la art. 41 din lege sau a fost încadrat în grad sever sau accentuat de dizabilitate, a avut cel puțin 15 ani de căsătorie cu persoana decedată și nu s-a recăsătorit, aflați la întreținerea deplină a statului, pensia de urmaș se plătește în mărime de 25% din pensia stabilită.

Pensia de urmaș se stabilește de la data decesului întreținătorului, dacă cererea și actele necesare au fost depuse în termen de 90 de zile de la această dată.

Nu se efectuează rețineri din pensia de urmaș, stabilită părintelui sau tutorelui (curatorului) pentru copii, cu excepția cazurilor de plată necuvenită.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție va răspunde Ion PREGUZA, expert în Departamentul juridic al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, în fiecare luni și joi de la 14:00 până la 16:00. Ne puteți contacta și la linia fierbinte 0-800-800-20.

Transferul la alt loc de muncă vs. acordul angajatului

Consider că angajatorul a decis incorect, sub pretextul apariției unor dificultăți economice, să mă transfere la un alt loc de muncă din întreprindere, doar previzându-mă despre aceasta, fără să-mi ceară acordul scris sau măcar verbal, sau să-mi aducă la cunoștință noile condiții de remunerare a muncii. Vă rog să-mi spuneți care sunt drepturile salariațului în asemenea situație, în ce cazuri și pentru ce perioadă legislația permite transferarea salariațului la un alt loc de muncă, fără acordul acestuia?

Mihail Cerceal, Soroca

Reglementările legale cu privire la transferarea salariațului la un alt loc de muncă din aceeași unitate specifică unele condiții destinate protejării drepturilor de muncă ale angajatului. Mai exact, transferarea angajatului la un alt loc de muncă condiționează necesitatea respectării, de către angajator, a unor proceduri legale, care stabilesc anumite drepturi și garanții ale salariațului.

O importanță aparte, în acest sens, aparține dreptului la informare. Și anume: Potrivit art. 9 alin. (1) lit. f) din Codul muncii, salariațul are dreptul la informarea deplină și veridică, anterior transferării la un alt loc de muncă, privind condițiile de retribuire a muncii, inclusiv salariul funcției sau cel tarifar, suplimentele, premiile și ajutoarele materiale, periodicitatea achitării plăților cuvenite și altele.

Mai mult, anterior transferării într-o nouă funcție, angajatorul, în conformitate cu prevederile art. 48 alin. (1) din Codul muncii, are obligația de a informa persoana care urmează a fi transferată despre condițiile de activitate în funcția propusă, oferindu-i informația care, potrivit art. 49 alin. (1) din Codul muncii, se determină prin acordul părților și se include în contractul individual de muncă.

„Salariatul are dreptul la informarea deplină și veridică, când este transferat la un alt loc de muncă

În scopul aplicării juste a procedurii de transferare a salariațului la un alt loc de muncă, este important să nu confundăm reglementările legale care vizează schimbarea temporară a locului și specificului muncii (art. 73 din Codul muncii) cu aspectele juridice privind transferul la o altă muncă (art. 74 din Codul muncii).

Cu referire la schimbarea temporară a locului și specificului muncii, art. 73 alin. (1) din Codul muncii stabilește că, „în cazul apariției unei situații prevăzute de art. 104 alin. (2) lit. a) și b), angajatorul poate schimba temporar, pe o perioadă de cel mult o lună, locul și specificul muncii salariațului fără consimțământul acestuia și fără operarea modificărilor respective în contractul individual de muncă”.

Prevederile art. 104 alin. (2) lit. a) și b) din Codul muncii se referă la situații deosebite, și anume: a) pentru efectuarea lucrărilor necesare pentru apărarea țării, pentru preîntâmpinarea unei avarii de producție ori pentru înlăturarea consecințelor unei avarii de producție sau a unei calamități naturale; b) pentru efectuarea lucrărilor necesare înlăturării unor situații care ar putea periclita buna funcționare a serviciilor de aprovizionare cu apă și energie electrică, de canalizare, poștale, de telecomunicații și informatică, a căilor de comunicație și a mijloacelor de transport în comun, a instalațiilor de distribuție a combustibilului, a unităților medicosanitare.

Dispoziția alin. (2) al art. 73 din Codul muncii stabilește condițiile în care angajatorul, în funcție de specificul muncii salariațului, poate dispune schimbarea temporară a locului de muncă al salariațului cu prestarea muncii la domiciliu sau de la distanță, fără operarea modificărilor respective în contractul individual de muncă.

Transferarea salariațului la o altă muncă permanentă sau pe o perioadă de până la o lună în cadrul aceleiași unități, cu posibilitatea prelungirii acestui termen până la un an, cu modificarea contractului individual de muncă, potrivit art. 74 din Codul muncii, se permite numai cu acordul scris al părților.

Sănătate

Proiectul Legii fondurilor de asigurare medicală pe 2024, aprobat de Guvern

Proiectul Legii fondurilor de asigurării obligatorii de asistență medicală (FAOAM) pentru anul 2024 a fost aprobat în ședința de Guvern pe 1 decembrie. Documentul prevede atât venituri, cât și cheltuieli, de peste 15 miliarde 420 de milioane de lei. În comparație cu suma aprobată pentru 2023, este prognozată majorarea veniturilor și a cheltuielilor cu peste 9%.

Conform proiectului, prima de asigurare medicală obligatorie în formă procentuală din salariu și din alte recompense nu se modifică și urmează a fi păstrată la nivel de 9%. Totodată, prima în sumă fixă rămâne la nivelul de 12.636 de lei, iar persoanele obligate să se asigure în mod individual vor beneficia în continuare de facilități la achitarea acesteia în termenul prevăzut de legislație, adică până pe 31 martie.

Cea mai mare parte a veniturilor urmează a fi acumulată în fondul pentru achitarea serviciilor medicale și farmaceutice. Este vorba de peste 15 miliarde de lei, cu 1 miliard 243 de milioane mai mult față de suma aprobată pentru acest an. Creșterea respectivă urmează să acopere inclusiv cheltuielile necesare în contextul majorării, începând cu 1 octombrie 2023, a salariilor personalului din instituțiile medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală. Suma planificată pentru serviciile medicale spitalicești va fi de circa 7 miliarde

737 de milioane de lei, cu circa 554 de milioane mai mult față de cea din anul 2023. Pentru asistența medicală oferită de echipa medicului de familie sunt planificate peste 3 miliarde de lei, cu aproape 208 milioane mai mult față de bugetul aprobat pe anul curent.

La nivelul asistenței medicale specializate de ambulatoriu sunt prevăzute mijloace financiare în valoare de circa 1 miliard 396 de milioane de lei, în creștere cu 155 de milioane. Pentru serviciile medicale urgente prespitalicești au fost planificate peste 1 miliard 312 milioane de lei, cu aproape 175 de milioane mai mult față de suma aprobată pe anul 2023.

Totodată, sunt anunțate, în premieră, acțiuni noi, care vor fi parte a programului unic de asigurări medicale, printre care: realizarea screening-ului auditiv tuturor nou-năs-

cuților, introducerea sistemului de e-rețetă pentru medicamentele compensate, ce va permite și specialiștilor de profil îngust să prescrie medicamente, va oferi posibilitatea de a alege furnizorul de servicii medicale spitalicești planificate și altele.

Din bugetul de stat va fi asigurată plata indemnizațiilor pentru naveta personalului medical, în cazul deplasării la locul de muncă într-o altă localitate decât cea în care locuiește, va fi creată rețeaua de farmacii la sate (pentru anul 2024, va fi anunțat lotul format din primele 150 de farmacii) și va fi îmbunătățită în continuare infrastructura instituțiilor medico-sanitare publice republicane și raionale, a căror fondator este Ministerul Sănătății.

Proiectul Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru 2024 urmează a fi prezentat Parlamentului spre adoptare.

Sezonul rece

Consumatorii vor avea energie electrică și gaze naturale la prețuri stabile

Republica Moldova este mai pregătită ca niciodată de sezonul rece, a declarat ministrul Energiei, Victor Parlicov, la o conferință de presă. Oficialul a spus că stocurile de gaze naturale vor ajunge inclusiv pentru toată luna februarie 2024, în funcție de temperaturile care se vor înregistra. Totodată, ministrul a specificat că, pe parcursul acestui sezon rece, prețurile la energia electrică și la gazele naturale vor fi stabile, indiferent de situația de pe piața internațională. Acest lucru ar putea permite și scăderea unor tarife.

Ministrul a îndemnat consumatorii să economisească și să folosească rațional resursele energetice, chiar dacă în acest an prețurile sunt mai scăzute comparativ cu 2022.

„Indiferent ce se va întâmpla pe piața regională de gaze naturale, noi suntem protejați. Dacă vor sări prețurile la energie electrică, noi suntem protejați. Consumatorii din Republica Moldova vor avea energie electrică, căldură și gaze naturale la prețuri stabile. Nu vreau să promit, dar este posibil să fie reduse pe parcursul iernii unele prețuri”, a declarat Victor Parlicov.

De menționat că Republica Moldova a început să cumpere în avans gaze naturale și să le stocheze în depozitele din România și Ucraina, după ce în octombrie anul trecut Rusia a redus volumul de livrări către țara noastră. Tariful la gazele naturale pentru consumatorii casnici este în prezent de 18 lei și 6 bani per metru cub, cu TVA inclus.

Centenar

Igor Vieru, un pilon al artelor plastice, pe care se sprijină cultura țării

La Centrul Expozițional „Constantin Brâncuși” din capitală a fost vernisată recent expoziția de artă contemporană cu genericul „Igor Vieru – 100 de ani de la naștere”.

Expoziția cuprinde peste 150 de lucrări de grafică din colecțiile Muzeului Național de Artă al Moldovei, Muzeului de Istorie a Moldovei, Muzeului Național al Literaturii Române, Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, din colecția familiei etc.

Prezent la eveniment, ministrul Culturii, Sergiu Prodan, a menționat că Igor Vieru este pilonul artelor plastice naționale și trebuie să ne îngrijim de acest pilon, pe care se sprijină cultura noastră, și să-l promovăm. „Această expoziție este o călătorie în copilărie, în abecedarul copilăriei mele. Eu am învățat din acest abecedar, din ace-

te desene, pe care le-am admirat și le-am studiat în copilărie ore întregi. Cred că mai mult am învățat din aceste desene decât din abecedarul propriu-zis”, a subliniat ministrul Culturii.

În același timp, directorul Muzeului Național de Artă al Moldovei, Tudor Zbârnea, a afirmat: „Expoziția îl reprezintă pe Igor Vieru-graficianul, care excelează prin

ilustrația de carte. Aceste desene și aceste portrete extraordinare, precum sunt cele ale lui Ion Creangă, Grigore Vieru, Alexei Mateevici vor rămâne ca o școală pentru cultura și cartea moldovenească”.

În context, directorul Muzeului Național al Literaturii Române, Maria Șleahțișchi, a afirmat că a adus la expoziție

colecțiile instituției 58 de lucrări, dintre care opt portrete de scriitori.

Igor Vieru s-a născut la 23 decembrie 1923. A fost pictor și ilustrator de cărți. Împreună cu Grigore Vieru și Spiridon Vangheli, propun copiii din clasa I cel mai frumos și prietenos „Abecedar” din fosta URSS. Tot alături de Grigore Vieru a semnat și volumele „Duminica cuvintelor” și „Mama”. Pictorul a ilustrat numeroase cărți pentru copii: „Povestea lui Harap Alb” și „Capra cu trei iezi” de Ion Creangă; „Poezii” de Mihai Eminescu; „Gugută, căpitan de corabie” și „Băiețelul din Coliba Albastră” de Spiridon Vangheli ș. a. S-a stins din viață la 24 mai 1988 și a fost înmormântat în satul său natal, Cernoleuca, Dondușeni.

Expoziția va fi deschisă până la 31 decembrie curent.

VARIA

Colțul sindicalistului vesel

Ion Diviza

ADAM

Simțea un mare jungghi în piept,
Când încă nu era nevasta:
Ei, ce folos că sunt deștept
Și numai eu știu despre asta?...

Ilie Lupan

Răspuns unui ingrat

EVA

De când te știu, te crezi cel mai deștept.
De când cu mărlul, mă consideri poamnă acră.
Că ai rămas fără o coastă, sigur, e nedrept.
Dar bucură-te, omule, că nu ai soacră!

Bancuri

Cultură generală

- Bună ziua, ne puteți spune câte luni are un an?
- Care an?

Umor macabru

- Și vă așteptăm pe toți la urne!
- Da' de la ce partid?
- Crematoriul „Praful gri”.

Transfer de experiență în junglă

Doi canibali, tată și fiu, întâlnesc în junglă o blondă tânără, frumoasă, de-ți stă inima în loc.
Canibalul junior, unde face: „Tată, o luăm acasă și o mâncăm?”.
La care, canibalul senior: „Prostule, o luăm acasă, da' o mâncăm pe mă-ta...”

Sport

Au fost stabilite grupele la EURO 2024

În urma tragerii la sorți de la Hamburg, echipa națională a României va evolua la Campionatul European de fotbal din Germania 2024 în Grupa E, alături de reprezentativele Belgiei, Slovaciei și a câștigătoarei Play-off-ului B.

Tragerea la sorți a avut loc la sala de concerte Elbphilharmonie din Hamburg, Germania. Hamburg este unul dintre cele zece orașe gazdă ale EURO 2024 și va găzdui patru meciuri din grupe și un sfert de finală.

Gianluigi Buffon a fost vedeta centrală a seriei, care alături de alte foste vedete ale fotbalului european au dat o mână de ajutor la efectuarea tragerii la sorți.

Mână norocoasă pentru România a avut Wesley Sneijder, care a extras România în Grupa E, alături de Belgia, poate cea mai accesibilă echipă din prima urnă valorică.

Blaise Matuidi a fost și el de bun augur României, reușind să aducă tricolorilor tot un adversar accesibil, Slovacia, evitând nume mari precum Olanda, Scoția sau Croația.

România va avea a patra adversară în Grupa E câștigătoarea play-off-ului B, în care se vor confrunta Israel, Bosnia, Ucraina și Islanda.

În urma tragerii la sorți, au rezultat următoarele grupe:

- Grupa A:** Germania, Scoția, Ungaria, Elveția
- Grupa B:** Spania, Croația, Italia, Albania
- Grupa C:** Slovenia, Danemarca, Serbia, Anglia
- Grupa D:** Play-off A, Olanda, Austria, Franța
- Grupa E:** Belgia, Slovacia, România, Play-off B
- Grupa F:** Turcia, Play-off C, Portugalia, Cehia

Un cuplu de dansatori din Moldova, câștigătorii unei categorii din Cupa Europei

Dansatorii din Republica Moldova au devenit câștigătorii festivalului internațional la dans sportiv Chișinău International Open 2023. Tandemul format din Nichita Buga și Nadejda Bațatu a obținut locul 1 la categoria IDSA European Cup Youth & Adult din cadrul Cupei Europei desfășurate în capitală.

Evenimentul a avut loc la Palatul Republicii, și a fost organizat de Asociația de Dans din Moldova în parteneriat cu Primăria municipiului Chișinău. Datorită premiului obținut, Nadejda și Nichita au devenit campioni atât în țară, cât și la nivel european.

Anunț

AO „Federația de Gimnastică Ritmică Sportivă (FGRS) din Republica Moldova” aduce la cunoștință despre convocarea Adunării Generale Extraordinare a FGRS pe data de 10.12.2023, ora 12:00, mun. Chișinău, str. A. Doga 22, cu următoarea ordine de zi:

1. Cu privire la darea de seamă a Administratorului FGRS pentru anul 2022-2023;
2. Cu privire la revocarea și alegerea membrilor consiliului de administrație al FGRS;
3. Cu privire la alegerea administratorului FGRS;
4. Diverse.

Cenzori FGRS: Oxana Raico și Iulia Cristofor.

În avion, pilotul către copilot:
- Motorul din dreapta merge?
- Merg! sosi răspunsul prompt.
- Motorul din stânga merge?
- Merg și mai bine...
(continuarea bancului o veți afla pe raster)

A RÂNDUI	AVERE	ORA	CERCUL DE DANS	CHEMARE LA ÎNTRĂ-DE-AMÂNĂ	DIMPOTRIVĂ
LINIUTA DE UNIRE	PLASA DE PESCUIT	ALIFIE	OTOMANA	TRACTA IN CALENDAR	
LACOM			AFURISITI (POP.)		
CULTIVATOR DE IN			RE-CLAMATA		HARNIC
			NICU COMAN	FIR	
			CORINA MANU	ALUNECA PE DER-DELUȘ	
				SUPTUL TUNULUI	
				CĂRBUNE DE PĂMÂNT	
				A SOSI	TELEVI-ZIUNE (ABR.)
				IN BLOCI	NIVEL DE TRAI
DUS DE APA	OVALI				HARNICA DIN STUP
	NECESITATEA DE A DORMI				
	FACE CALE			SE FACE CA PLOUA	
	ABISI			RIGLE	
OVIDIU ARMAS		OFENSIVA			TARA
PESTE RAPITOR		STĂN-JENEL			
		AICI LA TARA		SONIA BUIHAL	
		E PE HARTA		DUSMĂNIE	
FRUCTE ACRE		ARESTATI			
YENEI		SASE ROMAN			
DE ACORD					
	FILMUL NOPTII				
		DESPOT			
NECĂLITĂ					MOD DE PREZENTARE

Dezlegarea integralei din numărul trecut: S-P-B-DECIMAT-RAPACE-AGRAR-N-IT-OPT-C-S-CUIB-AA-PASTRAV-RISC-TARA-ORAS-U-CALA-BLAT-VL-NATO-ORATIE-NAS-DAC-RAS-U-UMAR-CIRAC-NUIA-AVE-ATU-R-GATA-ATOT-TANARA-SPORI-TAR-TIPARIT.

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera Inregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 022266543

Secretar de redacție:
Anatol FIȘER,
tel.: 022266543

Contabil-șef:
Svetlana BĂLAN

Redactori:
Natalia HADĂRCA,
Galina MUNTEANU,
Redactor-stilizator:
Anghelina DUDULICA

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA
Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:
Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Făreșelului 4, mun. Chișinău. Com.: 989

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.